

Proloog

Zaterdag 17 mei
Patuxent River State Park
Southwest Maryland
85 km ten noorden van Washington DC

Lente, maar nog steeds koud.

21.42 uur.

De agenten Craig Walker en Trevor Meyers kwamen tot stilstand voor het haveloze, afgebladderde huis van Philip en Jeanne Styles, het enige pand aan de verlaten binnenweg die zich door het natuurgebied slingerde.

Ze stapten uit hun patrouillewagens.

In de verte blaften een paar honden, maar het bos achter het huis slokte de meeste nachtgeluiden op, dus buiten het gedempte geschreeuw vanuit het huis was het stil, bedauwd en rustig.

Craig besteeg de afgebrokkelde treden van de verandatrap, met Trevor vlak achter hem. Hij probeerde te verstaan wat er binnen allemaal geroepen werd, om erachter te komen waar de ruzie om draaide.

Na enkele momenten schraapte Trevor zijn keel. ‘Ga je nog een keer aankloppen?’ Hij had eerder die dag tegen Craig gezegd dat hij graag Trev genoemd wilde worden. Slim.

‘Rustig aan, Tonto.’ Ook al zat Craig pas vijf jaar bij de politie, hij had al meer dan genoeg dronken mannen en hun toegetakelde vrouwen langs zien komen. ‘Meldingen van huiselijk geweld zijn altijd de ergste.’

De stemmen binnen klonken luid maar onduidelijk.

‘Ben je al eens eerder hierheen gestuurd?’

‘Nee.’

Craig vertelde hem bijna dat hij had gehoord dat deze vent, Styles, een geschiedenis van huiselijk geweld had, maar toen herinnerde hij zich dat Trevor – of *Trev* – bij hem in de auto had gezeten toen de oproep kwam.

Nog meer geschreeuw vanuit het huis. Twee stemmen: één van een man, de ander van een vrouw.

Craig trok de hordeur open en klopte op het houten exemplaar erachter. ‘Meneer Styles!’ Hij zorgde ervoor dat hij hard genoeg sprak om in het hele huis te horen te zijn. ‘Meneer Styles, doe de deur open. Politie.’

‘Is *dat* hem?!’ schreeuwde de man binnen. ‘Is dat de vent met wie jij—’
‘Hou op!’ Haar stem klonk schrill, paniekerig, overlopend van angst. ‘Blijf van me af!’

Craig riep, deze keer iets harder: ‘Meneer Styles, doe de deur open!’

De man: ‘Leg neer, vuile—’

Craig Walker klikte de sluiting van zijn leren holster los en gaf een laatste waarschuwing. ‘Doe die deur open, anders komen we naar binnen!’

De man: ‘Geef hier dat ding.’

‘Stop!’

En toen.

Een knal van een vuurwapen.

De nachtelijke stilte die werd verscheurd.

Craig schreeuwde naar Trevor dat hij naar de achterkant van het huis moest en wel nu meteen! Maar toen veranderden de woorden in mist en herinneringen, en was hij zich alleen nog maar bewust van de deurknop in zijn ene hand en het vertrouwde gevoel van zijn Glock in de andere. Hij smeedt de deur open en zwaaide zijn pistool naar voren.

En liep naar binnen.

Geen plafondlamp, alleen een staande lamp in de hoek. Een smeulend haardvuur. Een bank met een plaid, een groene leunstoel.

En een vrouw aan de andere kant van de kamer, die stond te beven en te trillen. Een Stoeger twaalfschots dubbelloops in haar handen.

Craig richtte zijn wapen op haar. ‘Leg dat geweer neer!’

Twee meter bij haar vandaan lag een man op de vloer, zijn borst overdekt met bloed. Zijn gezicht trok af en toe een beetje. Hij hoestte en probeerde iets te zeggen, maar de woorden kwamen er vervormd en nat uit, en Craig begreep wat dat betekende.

‘Mevrouw! Leg dat wapen neer!’ Craig had nooit eerder zijn wapen op een vrouw gericht gehouden en voelde zijn handen lichtjes beven.

Ze droeg een roze duster. Haar gezicht was betraand. Ze liet het wapen niet zakken.

‘Hij wilde me vermoorden.’ Paniekerige, gehijgde woorden. ‘Ik weet zeker dat hij dat deze keer zou doen – hij zei dat hij me dood zou maken.’

De man op de vloer sputterde iets onverstaanbaars en maakte toen helemaal geen geluid meer.

Waar is Trevor?!

‘Leg het wapen op de vloer, mevrouw Styles. Langzaam. Nu meteen.’

Uiteindelijk, terwijl ze naar de man stuurde die ze had neergeschoten, begon ze het wapen te laten zakken. ‘Hij sloeg me. Hij wilde me doodmaken.’

‘Oké,’ zei Craig, ‘leg nu het wapen rustig neer.’

Ze boog zich voorover en er joeg een huivering door haar heen. 'Dit was niet de eerste keer.' Ze liet het wapen uit haar handen glijden. Het viel met een ongelijke bonk op het versleten bruine tapijt. 'Hij hield ervan om me te slaan. Hij zei dat hij me deze keer zou vermoorden. Ik weet...' Haar woorden leken van heel ver weg te komen. Shock. Het overrompelde haar.

'Mevrouw, doet u twee stappen bij dat wapen vandaan.'

'Hij ging gewoon af.' Ze stond langzaam op. 'Ik wilde hem geen pijn doen, maar hij ging gewoon per ongeluk af.' Ze deed twee onvaste stappen naar achteren.

'Zijn er nog meer mensen in huis?'

Ze schudde haar hoofd.

Craig stapte met nog steeds getrokken wapen omzichtig op het slachtoffer af om te zien of de man nog een hartslag had.

Maar toen hij zich vooroverboog, gaf de vrouw een gillette en keek hij heel even naar haar. Het was echt maar een fractie van een seconde, maar dat was genoeg.

Tegen de tijd dat hij weer naar het lichaam keek, was de man naar zijn geweer toe gerold, had het van de vloer gegrist en het op zijn borst gericht.

En vuurde.

Door de inslag van het schot tuimelde Craig om zijn as draaiend tegen de bank aan. Hij probeerde zijn hand op te tillen om zijn eigen wapen af te vuren, maar zijn arm wilde hem niet gehoorzamen. Het werd schemerig in de kamer en een ijl moment lang was hij zich bewust van al zijn dromen en herinneringen, die met elkaar mee sprintten, zich vermengden, zich verzamelden en afdaalden tot één laatste moment van spijt over wat hij voor altijd onafgemaakt zou achterlaten.

En toen krulden al zijn gedachten zich op in zichzelf en dreven ze weg in vergetelheid, en agent Craig Walker zakte slap en dood op het verweerde tapijt naast de bank met de plaid in de woonkamer van Philip en Jeanne Styles.

★

Ze zag de man op wie ze verliefd was geworden, de man die ze door alles heen trouw was gebleven, de man wiens baby ze droeg, de trekker overhalen.

De agent neerschieten.

Opstaan.

Het geweer laten zakken.

En toen hoorde ze de klap van de achterdeur die werd opengegooid en zag ze hem richten en op de tweede smeris schieten.

Deze smeris zag kans de trekker over te halen en een gat in de grond naast zijn voeten te schieten voor hij in elkaar stuikend tegen de muur zakte, dood tegen de tijd dat hij de grond raakte. De hagel had hem in zijn gezicht geraakt, hoewel je niet meer kon zien dat dat ooit een gezicht was geweest. Het enige wat overbleef, was een pulpachtige massa van bloed, tanden en versplinterd bot.

Ze wendde haar blik af.

En keek in de ogen van de man die zojuist de twee politieagenten had vermoord. Ze had hem nog niets over de baby verteld. Om de een of andere reden was dat waar ze op dat moment aan moest denken. Dat kleine leventje dat in haar groeide.

Haar hart bonkte. De kleur van alles wat in de kamer stond, leek de lucht te doorklieven met een helderheid die ze nauwelijks kon bevatten.

Hij had de loop nog niet eens laten zakken. En die was op haar buik gericht. Op de baby.

‘Zo,’ zei hij zacht.

Ze haalde beverig adem. ‘Zo.’

En toen...

Liet hij het wapen zakken.

Ze staarde er lang naar en zei vervolgens onvast, met woorden die waren opgepoetst door de adrenaline: ‘Dat scheelde niet veel. De tweede had bijna tijd om te richten.’

‘Ja,’ zei hij. ‘Inderdaad.’

En toen begon de man, die vrijwel zeker niet Philip Styles was en absoluut niet in de borst was geschoten, zijn vingerafdrukken van de kolf, de lader en de trekker te vegen.

En Astrid – dat was de naam die ze voor zichzelf had bedacht toen ze aan deze hobby begon, schudde de duster van zich af en propte hem in de sporttas die ze eerder in de gangkast had verborgen.

‘Dat deed je goed,’ zei ze.

‘Dank je.’

Ze had nu alleen een bh en een slipje aan. En toen ze voorover boog, zag ze vanuit haar ooghoeken dat haar man, die zichzelf Brad noemde, haar stond te bekijken. Ook al was ze al dertien weken zwanger, het viel nog niet echt op en ze hield zichzelf in vorm. Het voelde goed dat ze hem op negenentwintigjarige leeftijd nog steeds kon afleiden door zich alleen maar te verkleden. Ze nam er de tijd voor om door haar tas te rommelen,

waarna ze langzaam opstond en een spijkerbroek, een trui en latex handschoenen aantrok.

Uiteindelijk wendde hij zijn blik af naar het raam. 'Hoe lang denk je dat we hebben?'

'Nog geen vijf minuten. Vermoed ik.' Ze gebaarde naar de keuken. 'Laten we bellen.'

★

Het lichaam van de echte Jeanne Styles lag ineengestort in een donkere plas bloed op de versleten linoleumvloer naast de koelkast. Toen Astrid naar het aanrecht liep waar Jeannes handtasje lag, kwam een magere kat schichtig maar nieuwsgierig de keuken binnen, en Astrid aaide hem zachtjes over zijn rug. De kat kromde zijn rug en snorde zoals hij waarschijnlijk altijd deed als hij een aai van het vrouwtje kreeg.

'Lief katje.' Een teder moment, warm en innig. Moederlijk zelfs.

Ze krabbelde de kat op zijn kop en pakte toen het handtasje van de dode vrouw. En doorzocht het. Ze vond het mobieltje en zette hem op de luidspreker, zodat Brad mee kon luisteren. Ze toetste het alarmnummer in.

Er werd opgenomen door een mannenstem, die op de automatische piloot zijn verhaaltje begon af te draaien. 'Dit is het alarmnummer. Waarmee kan ik u—'

Ze onderbrak hem op hoge, hysterische toon. 'Ze zijn dood! Ze zijn allebei dood! O, die agenten... Hij heeft ze doodgeschoten, hij—'

'Wie? Wie is er dood?'

'Hij gaat me vermoorden. Mijn man! Aah, hij gaat—'

De scherpe knal van een geweer sneed haar noodkreten af en ze liet de telefoon op de vloer kletteren toen Brad nog een lading lood in het lijk van Jeanne Styles pompte.

'Mevrouw?' Zijn stem klonk nu scherper. Bezorgd. 'Gaat het wel met u? Bent u gewond?'

Eigenlijk niet, nee. Ik ben dood, dacht Astrid. Gewond ziet er toch heel anders uit.

Ze liep zachtjes naar achteren, weg van de dode vrouw, naar de woonkamer toe, maar ze hoorde nog steeds de politiecentrale.

'Mevrouw?' De stem van de man haperde en ze hoorde de bezorgdheid met elk woord toenemen. 'Bent u daar nog?'

Toen ze de woonkamer in liep om zich bij Brad te voegen, bedacht ze dat de man waarschijnlijk nog steeds tegen het lijk zou zitten praten wan-

neer de politie arriveerde en hij haar nog steeds zou vragen of ze wel in orde was.

Astrid werd geraakt door de tragische en heerlijke ironie van het hele gebeuren.

Praten tegen de doden. En dan ook nog hopen op een reactie.

Nee, gewond zijn is iets heel anders.

De kat, die al een stuk minder verlegen was, volgde haar.

Brad trok zijn eigen kleren weer aan. Hij had de met kruitsporen overdekte kleren van Philip Styles op de rand van de open haard gelegd, zodat ze zouden liggen smeulen, maar niet zouden worden verzwolgen door het vuur. In elk geval niet voor de volgende golf politiefunctionarissen zou komen opdagen.

Deze keer gebruikten zij en Brad geen explosieven of vuur om de bewijslast te vernietigen. Deze keer lieten ze zorgvuldig uitgedachte sporen achter. Sporen waarvan ze wilden dat die gevonden zouden worden.

Astrid wierp een blik door het raam en zag een paar koplampen aan het begin van de lange, naar het huis toe slingerende oprijlaan verschijnen.

Brad volgde haar blik. 'Philip,' zei hij nerveus. 'Ik had hem niet zo snel—'

'We moeten weg.' Ze gebaarde naar de bank. 'Vergeet de sporttas niet.'

Brad pakte hun spullen bij elkaar en ze liep naar de gang, waar de tweede smeris tegen de met bloed besmeurde muur lag.

De kat liep met haar mee, streek langs haar heen.

Toen Brad langs haar heen liep om te vertrekken, hurkte Astrid naast het lichaam neer. Ze stak haar hand uit om de kat te laten zien dat ze geen kwaad in de zin had. 'Kom maar.'

Na een lichte aarzeling trippelde het dier naar haar toe, vertrouwde haar, waarna ze hem zachtjes op de borst van de agent zette. 'Kijk eens aan.'

Ze ging weer staan en de kat begon aan de rode smeerboel te likken die ooit het gezicht van de man was geweest.

'Lieve poes.'

Hij snorde.

Ze gaf hem nog een laatste klopje op zijn rug en liep naar buiten, waar Brad op haar stond te wachten.

De lucht voelde schoon, fris en verkwikkend aan.

Astrid sloot haar ogen en luisterde naar het zingende, onzichtbare geluid van de krekels, het zachte zoemen van verderop langsrijdend verkeer en het naderbij komende gehuil van sirenes.

Meer politie op weg naar het huis.

En zo vluchtten ze de koele nacht van Maryland in, terwijl de mannen die de drie lichamen zouden vinden, het huis betraden.

Ze hoorde de woorden alsof ze werden voorgelezen door een acteur in een van de luisterboeken waar ze graag naar luisterde wanneer ze naar haar werk reed. En toen zei Brad vanaf de bosrand tegen haar: 'Ik wilde dat we konden blijven.'

Ze deed haar ogen open. De koplampen van de auto waren halverwege de oprijlaan.

'Eén keertje maar,' vervolgde Brad. 'Even blijven kijken tot de politie er is. Om hun gezicht te zien.'

'Dat is veel te riskant.'

'Weet ik. Maar gewoon maar één keertje. Even kijken.'

Ze gebaarde dat hij stil moest zijn.

'Ik zeg alleen maar dat het leuk zou zijn.' Hij klonk nu lichtelijk verslagen en ze hield van het feit dat ze hem zo makkelijk onder de duim kon houden. 'Ik zal eens kijken of ik daar iets op kan verzinnen,' zei ze tegen hem.

Dat leek hem tevreden te stellen. Hij wachtte tot ze hem voor zou gaan over het pad.

Hij volgde haar gehoorzaam door het bos, naar hun auto die klaarstond. Binnen enkele minuten zouden de agenten Philip Styles in de keuken vinden, die over het lichaam van zijn vrouw gebogen stond. De jonge monteur zou worden gearresteerd en uiteindelijk worden berecht en schuldig verklaard voor drie moorden die hij niet had gepleegd.

Weer zo'n perfecte misdaad.

Terwijl Astrid Brad verder het bos in leidde, dacht ze na over alles wat ze zojuist hadden bereikt.

De politie zou aantreffen wat ze verwachtte te vinden en omdat vijfenzeventig procent van de vermoorde vrouwen door hun man of geliefde wordt vermoord, zou de politie waarschijnlijk niet verder kijken dan de overvloed aan fysiek bewijs: twee telefoontjes van een paniekerige echtgenote naar de alarmcentrale; de met bloed besmeurde kleren van Philip die haastig in de open haard waren gegooid; zijn wapen – het moordwapen – helemaal ontdaan van vingerafdrukken, en een getuige in de persoon van de medewerker van de alarmcentrale. Hij had het laatste schot gehoord toen de vrouw zei dat haar man haar ging vermoorden.

Het waren geen bergen aan bewijsmateriaal, maar het was meer dan de

politie gewoonlijk in handen wist te krijgen. En samen met Philips verleden van drugsgebruik en huiselijk geweld zou het meer dan genoeg zijn.

Het was niet toevallig dat zij en Brad Maryland voor deze misdaad hadden uitgekozen. Deze staat kende nog steeds de doodstraf.

Omdat Philip nooit een fatsoenlijke advocaat zou kunnen betalen en zijn overwerkte en onderbetaalde pro-Deoadvocaat hem vrijwel zeker zou adviseren om schuld te bekennen en zo de naald mis te lopen, was het beste waarop hij kon hopen levenslang zonder kans op vervroegde vrijlating.

En dat was precies wat ze had gewild, omdat het voor haar zelfs bevredigender was om hem naar de gevangenis te zien gaan dan om hem te zien sterven. Omdat de macht die ze over hem had dan nooit zou ophouden te bestaan. Die zou alleen maar sterker worden.

Het idee.

Het idee alleen al dat ze door een roze duster te dragen, met een geweer op de muur te schieten en twee telefoontjes naar de alarmcentrale te plegen Philip de rest van zijn leven had weten af te pakken.

Tien jaar, dertig, vijftig, hoelang hij dan ook maar mocht overleven.

Het idee dat je iemands toekomst zo volledig, zo absoluut in de hand had, was bedwelmend, overweldigend.

Prikkelend.

Ze stond stil, draaide zich om naar Brad, trok hem naar zich toe en kuste hem innig, waarbij ze haar hand over de rafelige littekens in zijn hals en op zijn linkerwang liet glijden. Ze waren diep en verkleurd, en ze leken veel mensen af te schrikken, maar ze had altijd gedaan alsof het haar niet stoorde. Misschien was dat wel een van de redenen waarom hij zo goed naar haar luisterde. Hij was ervan overtuigd dat ze hem accepteerde zoals hij was. Iets waar elk mens naar verlangde.

Binnen een uur zouden ze een plekje vinden waar ze de liefde konden bedrijven en dat zou net zo goed zijn als iedere keer wanneer het spel eenmaal voorbij was, maar vanavond wilde ze daar niet op wachten. Ze liet een hand langs zijn rug naar beneden glijden en voelde zijn stevige, getinte lichaam.

Hij maakte zich zachtjes van haar los. 'We kunnen maar beter eerst maken dat we wegkomen.'

Ze moest glimlachen. Ja. Brad, de voorzichtigste van hen tweeën.

Ze kuste hem een laatste keer en leidde hem toen over het pad naar de auto die ze enkele uren geleden van een parkeerplaats bij een metrohalte in DC had gejat.

Toen ze de rand van het bos bereikten, zei hij: 'Ik heb lopen nadenken.'

'O ja?'

'Ik heb een ideeetje voor de volgende. Iets wat we eens zouden moeten proberen.'

Ze bereikten de auto.

'Echt?'

'Ja.'

Het zou leuk zijn om hem er een te laten plannen, of in elk geval te horen wat voor ideeën hij had. 'Nou, ik ben één en al oor.'

En toen vond het verliefde stel een verborgen plek om de avond door te brengen. Ze luisterde oplettend hoe haar partner, zowel op het gebied van de misdaad als de liefde, uit de doeken deed hoe hij hun volgende perfecte avond samen wilde doorbrengen.

Het volgende perfecte afspraakje.

Spel nummer vijf.

Twee weken later

Zaterdag 31 mei
St. Ambrose Church
Chicago, Illinois
18.36 uur

Het lichaam van doctor Calvin Werjonic lag somber en stil in een eenzame kist voorin de kerk. Ik stond in de rij, als negende, te wachten op mijn kans om mijn vriend de laatste eer te bewijzen.

De kerk rook naar stof en dode gezangen.

Omdat ik zes jaar als rechercheur voor de afdeling moordzaken heb gewerkt en daarna negen jaar als criminoloog voor de FBI, heb ik honderden moorden onderzocht, maar het is me nooit gelukt om met een klinische objectiviteit naar een lijk te kijken. Elke keer dat ik er een zie, moet ik aan de kwetsbaarheid van het leven denken. De dunne lijn die de levenden van de doden scheidt – de uitgestrektheid van de eeuwigheid, gevat in een enkel moment, in een kostbare, ijle hartslag.

En ik herinner me de keren dat ik familieleden heb moeten vertellen dat we hun geliefden hadden gevonden, maar dat hun ‘verwondingen fataal bleken te zijn’, dat we ‘er te laat bij waren om ze te kunnen redden’ of dat we ‘er alles aan hadden gedaan wat we konden, maar dat ze het niet hadden gehaald’. Zorgvuldig gekozen gemeenplaatsen om de klap iets te verzachten.

Gemeenplaatsen die niet werken.

Het gebeurt maar al te vaak dat wanneer rechercheurs in een film op een plaats delict aankomen en het lichaam bekijken, ze er geintjes over maken en erin prikken alsof het een stuk vlees is. Klein gesneden tot commerciële brokken.

Maar zo werkt het niet in het echte leven.

De rij kwam langzaam weer in beweging.

De dood is geen cliché, omdat het leven dat niet is. En de dag dat ik daar niet meer van overtuigd ben, ben ik niet meer geschikt voor dit werk.

Er liep weer iemand bij de kist vandaan en ik realiseerde me dat ik een

stukje van Calvins gezicht kon zien – gerimpeld en vermoeid. Ze hadden zijn huid bewerkt met make-up die was bedoeld om hem weer levend te laten lijken, maar het zorgde er alleen maar voor dat hij op een paspop leek, een vale replica van de man die ik had gekend.

Hij was tweeënzeventig geworden, twee keer zo oud als ik, maar dat had onze vriendschap niet in de weg gestaan. Toen we elkaar voor het eerst ontmoetten, was hij mijn professor criminologie. Uiteindelijk werd hij mijn mentor, en tegen de tijd dat ik mijn doctoraat in geospatiale onderzoeksmethodes haalde, was hij een van mijn beste vrienden.

Hij was twee dagen eerder overleden, na tien dagen in coma te hebben gelegen.

Een coma waarin hij niet terecht had moeten komen.

Hoewel Calvin officieel niets met de zaak te maken had gehad, was hij op eigen gelegenheid achter een brute moordenaar aangegaan waar ik in Denver naar zocht. De man, die zichzelf Giovanni noemde, had Calvin te pakken gekregen en hem gedrogeerd. En nadat Giovanni was opgepakt – het was hem gelukt om tijdens zijn arrestatie nog twee SWAT-leden te vermoorden – weigerde hij ons te vertellen welke drugs hij had gebruikt.

Ondanks de inzet van de politie van Denver en van de FBI was het niet gelukt om de drug te identificeren, en omdat Calvin al verzwakt was door de verloren strijd tegen een zwak hart, overleed hij.

Zijn verwondingen bleken fataal te zijn.

We waren er te laat bij om hem te kunnen redden.

We hadden gedaan wat we konden, maar hij had het niet gehaald.

Gemeenplaatsen.

Die niet werken.

★

Nog drie mensen voor me.

De rij bewoog zich langzamer dan ik had gedacht en ik keek op mijn horloge. Mijn zeventien jaar oude stiefdochter Tessa zat in de auto op me te wachten. Sinds de begrafenis van haar moeder, vorig jaar, zit de dood haar vreselijk dwars. Hij heeft haar eenvoudigweg overrompeld. Dus ook al kende ze Calvin en wilde ze mee naar binnen, ze zei dat het niet ging. Ik begreep het.

We moesten binnen een uur op het vliegveld zijn om onze vlucht van 19.34 uur vanaf O'Hare te halen. Dat zou krap worden.

Voor Calvin in coma raakte, had hij een aanwijzing gevonden die blijkbaar gerelateerd was aan de zaak van Giovanni, maar ook raakvlakken had

met de beroemdste zaak uit mijn carrière – de moord op zestien vrouwen in het Middenwesten, meer dan tien jaar geleden. En de moordenaar was ook nog eens een kannibaal. De aanwijzing was: *H814b Patricia E.*

Een psychopaat met de naam Richard Devin Basque was in eerste instantie veroordeeld voor die moorden. Maar hij was opnieuw voor het hekje verschenen, hier in Chicago, in het licht van nieuwe DNA-analyses. Hij werd ‘niet schuldig’ verklaard. En nu was hij weer vrij.

Ik stond opeens voor de kist.

Het is een cliché om te zeggen dat de doden eruitzien alsof ze slapen. Dat is alleen maar een manier om de dood te romantiseren, een poging om de scherpe randjes van de pijn af te slijpen. Als je met om het even welke agent, rechercheur of lijkschouwer praat, zul je ze nooit zo horen praten, omdat zij de harde waarheid kennen.

De doden zien er niet uit alsof ze slapen; ze zien eruit alsof ze dood zijn. Hun bloederige lijken verstijven op een vervormde, naargeestige manier. De ziekelijk bleke, grauwe huid laat los van het lijk, of plakt er juist aan vast in rottende, stinkende lappen. Soms beweegt en golft hun huid door een dikke onderlaag van rondkruipende insecten in het lichaam.

Nee, dood en slaap haal je echt niet door elkaar.

En nu keek ik dus naar de voor altijd gesloten lippen van Calvin. Zijn onbeweeglijke ogen. De make-up die was bedoeld om zijn rimpels en het verval te maskeren.

Het leven is zo hardvochtig, zo wreed, dat we er alles aan doen om het te negeren. We worden geboren, we worstelen, we verduren en we sterven. En op een paar rimpels in het water van dit leven na, en wat bezittingen waar de achterblijvers om vechten, blijft er niks van je over. En daarna pakt iedereen gewoon de draad van zijn leven weer op.

Stof zijt gij.

En tot stof zult gij wederkeren.

De grimmige poëzie van het bestaan.

Ik legde een hand op het koele, gladde hout van de kist.

Eerder die dag had ik mezelf beloofd dat ik niet zou huilen, maar toen ik nadacht over Calvins leven en over alles wat het voor zoveel mensen had betekend, voelde ik mijn ogen branden.

Ik liep bij de kist vandaan.

Op weg naar de hal baande ik me zo geruisloos mogelijk een weg door de groep rouwenden heen, knikte naar sommige en legde een meelevende hand op een elleboog of een schouder om familieleden en vrienden te troosten.

Terwijl ik de hal in liep, zag ik dat het licht daar was gedimd en dat het

er uitgestorven was, maar toen ik in de buurt van de buitendeur kwam, hoorde ik een mannenstem mijn naam noemen.

Hij stond half in de schaduw verborgen, vlakbij de afgezette trap naar de galerij. Zijn gezicht bleef in de schaduw, maar ik herkende de stem en voelde een scheut woede toen ik me realiseerde wie hij was – de man die ik dertien jaar geleden met een scalpel in zijn hand over zijn laatste slachtoffer gebogen had zien staan, de man die de jury in Chicago vorige maand had vrijgesproken.

Richard Devin Basque.

Hij kwam naar me toe.

‘Ik kan me nauwelijks voorstellen,’ zei hij, ‘hoe moeilijk dit voor je moet zijn.’ Hij droeg een somber, grijs pak en door zijn knappe, Zuid-Europese uiterlijk leek hij rond de dertig, tien jaar jonger dan hij in werkelijkheid was. Een sterke persoonlijkheid en behangen met spierbundels. Hij stond nog geen meter bij me vandaan stil. ‘Ik begreep dat jullie zeer goed bevriend waren. Ik gedenk je in mijn gebeden.’

Vlak voor zijn nieuwe rechtszaak had hij zich – *dat* kwam goed uit – bekeerd tot Christus.

Een uitstekende timing.

Tactieken. Spelletjes.

Woede doorspekte mijn verdriet en ik had niet langer het gevoel dat ik moest huilen. Ik kreeg de neiging om Basque verrot te slaan.

‘Ik raad je aan om opzij te gaan,’ zei ik.

Hij aarzelde even en deed toen wat ik hem had gevraagd.

Tijdens zijn nieuwe rechtszaak was er een aanslag op zijn leven gepleegd. De vader van een van de jonge vrouwen die hij had afgeslacht, had geprobeerd hem overhoop te schieten. Ik had de man weten tegen te houden, maar in de worsteling die volgde was zijn wapen afgegaan en was hij zelf dodelijk gewond geraakt.

Toen hij lag dood te gaan, smeekte hij me te voorkomen dat Basque ooit nog een slachtoffer zou maken. En dat beloofde ik, in de hoop dat een tweede veroordeling de zaak zou oplossen, zodat ik geen eigen rechter zou hoeven spelen.

En toen stierf Grant Sikora in mijn armen.

Maar nog geen twee weken daarna werd Basque vrijgesproken.

Ik vermoedde dat hij vanavond alleen maar was komen opdagen omdat hij wist dat ik hier zou zijn en hij me wilde treiteren.

Hij heeft alle recht om hier te zijn. Hij is een vrij man.

Ik voelde een diepe woede door me heen razen en ik realiseerde me dat als ik hier nog langer in de hal zou blijven rondhangen, ik iets zou doen waar ik voor altijd spijt van zou krijgen.

Of misschien zou ik er helemaal geen spijt van krijgen.

Ik ging op weg naar de deur, maar stond weer stil.

Een idee.

Ik draaide me om.

De schaduwen leken zich om Basque heen thuis te voelen.

‘Wie is Patricia E.?’ vroeg ik.

‘Patricia E.?’

‘Ja.’

Zijn blik sprong even heen en weer naar de deur, waar twee mensen de hal in kwamen, op weg naar de uitgang. Ze leken ons niet op te merken. ‘Ik weet niet waar je het over hebt.’

‘Ik geloof je niet.’

Hij wierp me een trage, brede glimlach toe die, ondanks zijn goede leidersuiterlijk in het zwakke licht, nogal reptielachtig overkwam. ‘Dat is altijd het probleem tussen ons geweest, of niet? Een gebrek aan vertrouwen. Je hebt nooit geloofd dat ik onschuldig was, je hebt nooit geloofd—’

‘Kop dicht.’

Hij knipperde met zijn ogen.

Ik kwam langzaam dichterbij en fluisterde: ‘Ik hou je in de gaten, Richard. Ik weet dat je die vrouwen hebt vermoord. Ik *zal* Patricia vinden. En als zij niet de belangrijkste aanwijzing is, zal ik vinden wat ik nodig heb om achter de waarheid te komen. Maak het je maar niet te gemakkelijk buiten. Je gaat weer terug in je kooi.’

Hij keek me kalm aan, ongetwijfeld om me op mijn zenuwen te werken. Ik gunde hem de lol niet en bestudeerde hem met granieten blik.

‘De gevangenis is alleen maar een gemoedstoestand,’ zei hij onaange-
daan. ‘Maar waar de Geest van de Heer is, daar is vrijheid.’ Uit zijn mond
klonken die woorden als een belediging van zowel God als de vrijheid.

Er welde een kille en afdoende mogelijkheid bij me op toen ik daar met hem in de schaduwen van de schemerige hal stond.

Grijp hem, grijp hem. Schiet hem neer. Je zou er voor altijd een eind aan kunnen maken.

Ondanks mijn voornemen om geen dingen te doen waar ik spijt van zou krijgen, voelde ik dat mijn handen zich tot vuisten balden.

Basque leek mijn gedachten te lezen. ‘Je kunt het voelen, hè?’ Zijn tong flitste langs zijn mondhoeken. ‘Ik geloofde nooit dat je ertoe in staat zou zijn, maar nu—’

‘Je hebt geen idee waartoe ik in staat ben.’

Er gleed iets over zijn gezicht. Een flikkering van angst. En dat voelde goed.

Je hebt maar een paar seconden nodig...

Er sneed een streep licht van de zijdeur door de hal.

‘Patrick?’

Ik wierp een blik op de deur en zag dat mijn stiefdochter Tessa de kerk binnenkwam. ‘Kunnen we al—’

‘Ga terug naar de auto.’ Ik klonk botter dan een vader tegen zijn dochter zou moeten doen.

En toen zag ze Basque. En in het beetje licht dat op haar gezicht viel, zag ik aan haar blik dat ze hem herkende.

Ze deinsde achteruit.

Ik gebaarde naar buiten. ‘Ik kom zo. Ga maar.’

Haar ogen stonden wijd open en ongemakkelijk toen ze achteruit naar buiten schuifelde en de deur liet dichtvallen, waardoor het daglicht uit de kerk werd weggekapt.

Basque gaf me een knikje. ‘Tot ziens, Patrick.’

Ga hier weg, Patrick. Nu meteen.

‘Ik kijk ernaar uit.’

★

Tessa stond buiten op me te wachten en haar schouderlange zwarte haar fladderde door de lichte bries om haar gezicht heen. ‘Was dat hem?’

‘Nee.’

‘Wel waar.’

Ik trok haar mee naar de huurauto. ‘Laten we gaan.’

‘Je liegt dat je zwart ziet.’

‘Jij zegt het.’

Pas toen ik het portier van de auto wilde opentrekken, realiseerde ik me dat mijn handen nog steeds tot vuisten waren gebald. Ik schudde mijn vingers los en strekte ze, maar Tessa zag het.

‘Ja.’ Ik deed het portier open. ‘Dat was hem inderdaad.’

We stapten in en lange tijd zeiden we geen van tweeën iets. Uiteindelijk startte ik de motor.

‘Het is nog niet voorbij, hè?’ Haar stem klonk zacht, breekbaar, en ze klonk zo veel jonger dan ze was.

Ik haalde adem en probeerde de juiste woorden te vinden, maar er kwam niks over mijn lippen.

Ze keek in mijn richting. ‘En wat nu?’

‘Rouwen,’ zei ik. ‘Om Calvin.’ Maar dat was niet wat ik dacht.

En dat waren meteen de laatste woorden die we wisselden voor we bij O’Hare aankwamen.